

Zpráva o legislativních doporučeních podle § 22 zákona o veřejném ochránci práv

Podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů informuji Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o svých doporučeních k vydání, změně nebo zrušení právních předpisů, která jsem adresovala vládě nebo úřadu, jehož působnosti se právní předpis týká.

Doporučení vládě k vydání zákona, který by upravil některá práva osob se zdravotním postižením, které využívají doprovodu psa se speciálním výcvikem (sp. zn.: 23/2015/SZD ze dne 11. dubna 2016)

Za posledních sedm let obdržel veřejný ochránce práv mnoho podnětů, kdy byl například odepřen vstup osob doprovázených asistenčním psem do některých budov nebo prostředků MHD. Podobným překážkám někteří stěžovatelé čelili také v přístupu k lázeňské péči nebo v zaměstnání.

Psi se speciálním výcvikem pomáhají odstranit, zmírnit nebo překonat následky postižení. Slouží jako kompenzace určitého hendikepu. Takto vycvičený pes je chápán jako nepostradatelná součást osoby se zdravotním postižením. Umožňuje jí uplatňovat právo na volný pohyb a samostatnost.

V současnosti nejsou zákonem upravena práva osob, které jsou doprovázeny speciálně vycvičenými psy. Tato práva sice lze dovodit z antidiskriminačního zákona, nicméně praktické vymáhání selhává. V České republice neexistuje zákonná úprava, která by práva osob doprovázených asistenčním psem vymezovala.

Problematikou speciálně vycvičených psů se ochránce zabývá dlouhodobě, a to od roku 2009. V roce 2010 vyústila práce ve vydání Doporučení veřejného ochránce práv pro přístup vodicích a asistenčních psů do veřejných prostor. Současný návrh je tak dalším a logickým krokem na tomto poli. Vládě jsem proto doporučila přijetí zákona, jenž upraví práva osob se zdravotním postižením využívajících psa se speciálním výcvikem, a který by zapracoval následující oblasti:

- 1. Vymezení veřejně přístupných prostor, do kterých mají osoby v doprovodu speciálně vycvičených psů přístup. Jedná se například o budovy úřadů, soudů, bank, kulturních zařízení nebo o prostředky hromadné dopravy. Tímto svobodným přístupem se také rozumí, že za doprovod psa není vyžadován žádný poplatek ani není svazován dalšími pravidly, jako je například náhubek. Stejně tak by měl zákon upravit svobodný přístup ke vzdělání, práci nebo k bydlení. Pes je v tomto kontextu nedílnou součástí doprovázené osoby. Stejná úprava se týká také osob, které provádějí výcvik těchto psů.
- 2. Druhou oblastí je specifikace výcviku psů. Český právní řád neupravuje status ani podmínky výcviku psů určených pro doprovod osob se zdravotním postižením. V České republice není zřízen žádný nezávislý celorepublikově uznaný kontrolní orgán, který by hodnotil kvalitu výcviku psa, ani odbornou způsobilost cvičitelů. Neexistuje akreditační centrum, které by garantovalo kvalitu a úroveň vycvičených psů.

Dne 14. června 2016 projednal mé Doporučení vládě Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, který svým usnesením rovněž vládě doporučil, aby přijala usnesení, kterým by uložila zpracovat a předložit předmětný zákon.

Vláda předmětné Doporučení ke dni 28. července 2016 prozatím neprojednala.

V Brně dne 28. července 2016

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. veřejná ochránkyně práv